

Παρανομεί το ίδιο το υπουργείο;

Της Ελένης Καμπακάκη και Έφης Ψωίνου

Λέμε ευθύς εξαρχής ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση του υπουργείου Παιδείας είναι προδήλως παράνομη και αντισυνταγματική. Είναι προδήλως παράνομη, γιατί πολύ απλά δεν έχει νομοθετηθεί. Αυτή τη στιγμή διενεργείται χωρίς να υπάρχει νομικό-θεσμικό πλαίσιο που να προβλέπει και να ρυθμίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ανηλίκων στην Ελλάδα. Αυτό με τη σειρά του σημαίνει πως όσοι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε αυτή είναι έκθετοι νομικά και δεν καλύπτονται από πουθενά.

Φανταστείτε το υπουργείο Παιδείας να οραματίζεται έναν νέο τύπο σχολείου ή την εισαγωγή μιας νέας εκπαιδευτικής δομής με την ευρύτερη έννοια. Πώς θα το έκανε αυτό; Θα ετοιμάζε σχέδιο νόμου φυσικά που θα το έθετε σε διαβούλευση και στη συνέχεια θα το εισήγε προς ψήφιση στη Βουλή. Θα ψηφιζόταν και στη συνέχεια θα ξεκινούσε η υλοποίηση.

Τι έχουμε όμως στην περίπτωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης; Τίποτα απολύτως. Το υπουργείο εισήγαγε την εξ αποστάσεως εκπαίδευση χωρίς να νομοθετήσει. Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι το έκτακτο των συνθηκών δεν επέτρεπε κάτι τέτοιο. Και όμως έχουμε δει την κυβέρνηση να λειτουργεί με πράξεις νομοθετικού περιεχομένου σ' αυτές τις έκτακτες συνθήκες. Θα μπορούσε λοιπόν η κυβέρνηση με πράξη νομοθετικού περιεχομένου να νομοθετήσει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και να ρυθμίσει όλες τις πτυχές της υπό αυτές τις έκτακτες περιστάσεις, όπως έκανε με ένα σωρό άλλα έκτακτα ζητήματα σε συνθήκες πανδημίας. Γιατί δεν το έκανε όμως;

Γιατί πολύ απλά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ανηλίκων νομοθετημένη θα έπρεπε να υπακούσει στη βασική και θεμελιώδη αρχή του Συντάγματος για τη δωρεάν παροχή εκπαίδευσης στους μαθητές και συγκεκριμένα σε όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές. Σε κανονικές συνθήκες φυσικής τάξης δωρεάν σημαίνει χωρίς να πληρώνουν οι κηδεμόνες τους για να αποκτήσουν τα παιδιά βιβλία και χωρίς να πληρώνουν για να έχουν το δικαίωμα να μπουν στο σχολείο και να παρακολουθήσουν μάθημα. Σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που θα είναι συμβατή με τη θεμελιώδη υποχρέωση της πολιτείας να παράσχει δωρεάν εκπαίδευση στους μαθητές, αυτό θα αντιστοιχούσε όχι απλώς στη δωρεάν παροχή τάμπλετ, υπολογιστή, λάπτοπ ή κινητού στους μαθητές, όχι απλά με τη δωρεάν είσοδό τους δηλαδή, χωρίς συνδρομή, σε ηλεκτρονική πλατφόρμα τηλεεκπαίδευσης, αλλά και με τη δωρεάν παροχή ίντερνετ ΣΕ ΟΛΟΥΣ. Αν υπάρχει ρεύμα φυσικά στο σπίτι...

Φυσικά κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι αυτή τη στιγμή ένας σεβαστός αριθμός μαθητών δεν έχει πρόσβαση στο ίντερνετ, ούτε τον κατάλληλο εξοπλισμό για να συνδεθεί και να παρακολουθήσει τηλεμάθημα. Άρα, εξ ορισμού αποκλείονται αυτοί οι μαθητές από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ήδη βεβαρημένη λόγω υποχρεωτικού εγκλεισμού ψυχολογία τους. Όμως, θα απαντήσει κάποιος ότι έχει τουλάχιστον προβλεφθεί η παρακολούθηση του τηλεμαθήματος μέσω σταθερού για όσους δεν έχουν πρόσβαση στο ίντερνετ. Πράγματι, μόνο που αυτό γίνεται με αστική ΧΡΕΩΣΗ.

Για όσους πάλι δεν έχουν σταθερό δεν έχει προβλεφθεί τίποτα. Τι ακριβώς από αυτά συνάδει με τη συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας για δωρεάν εκπαίδευση όλων των μαθητών; Ακόμη και αυτοί που έχουν σύνδεση στο διαδίκτυο την πληρώνουν. Ακόμη και αυτοί που δεν έχουν σύνδεση στο διαδίκτυο, αλλά έχουν σταθερό τηλέφωνο, χρεώνονται. Το αντίστοιχο σε μια φυσική τάξη θα ήταν οι μαθητές να πληρώνουν στην είσοδο της τάξης για

να δικαιούνται να παρακολουθήσουν το μάθημα. Άρα, παραβιάζεται η συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας να παρέχει δωρεάν εκπαίδευση σε όλους τους μαθητές και γιατί δεν είναι δωρεάν και γιατί δεν μπορούν να συμμετάσχουν όλοι.

Ακριβώς λοιπόν, επειδή η τηλεεκπαίδευση, όπως γίνεται τώρα, είναι προδήλως αντισυνταγματική, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο και δεν έχει νομοθετηθεί. Και αφού δεν έχει νομοθετηθεί, αυτό που συμβαίνει αυτή τη στιγμή είναι παράνομο. Και οι συνάδελφοι που συμμετέχουν είναι απολύτως έκθετοι νομικά. Μα είναι δυνατόν το υπουργείο να εμπλέκει τους εκπαιδευτικούς σε κάτι που είναι παράνομο; Μα, συνάδελφοι, το υπουργείο δεν σας υποχρέωσε. Η εμπλοκή σας είναι δική σας επιλογή, αφού σε κανένα έγγραφο του υπουργείου δεν γίνεται λόγος για υποχρεωτικότητα. Μα υπήρξαν πιέσεις προφορικές από διευθυντές σχολείων και διευθυντές Δευτεροβάθμιας και περιφερειακές διευθύνσεις, θα αντιπείνει κάποιος, και όντως γνωρίζουμε ότι υπήρξαν πιέσεις, αλλά και έμμεσος εκβιασμός των συναδέλφων μέσω της υποχρέωσης των διευθυντών των σχολείων να στείλουν στοιχεία για το πόσοι (και ίσως ποιοι) συμμετέχουν. Εγγράφως έχετε κάτι περί υποχρεωτικότητας, συνάδελφοι; Και επίσης, συνάδελφοι, δεν οφείλατε ως δημόσιοι υπάλληλοι να ενημερώσετε τους ανωτέρους σας για όλα αυτά που επισημαίνουμε εδώ περί αντισυνταγματικότητας και απουσίας νομικού πλαισίου και ως εκ τούτου να αρνηθείτε να συμμετάσχετε; Οφείλατε, αλλά δεν το κάνατε.

Αυτό που κάνατε ήταν να τρέξετε ενθουσιασμένοι ή όχι να υλοποιήσετε αυτή τη φοβερή καινοτομία, άλλοι καλοπροαίρετα από γνήσιο ενδιαφέρον για τους μαθητές, άλλοι από άγχος και αγωνία να αποδείξετε ότι δεν είστε τεμπέληδες αλλά υπερ-εργατικοί -πρέπει να αποστομώσουμε και τους Τέλλογλου εξάλλου!-, άλλοι φοβούμενοι μήπως σας στοιχίσει η απροθυμία μελλοντικά σε μια αξιολόγηση -την οποία παρεμπιπτόντως επίσης θα δεχτείτε αστόχαστα και άκριτα, αλλά αυτό είναι μια άλλη συζήτηση-, άλλοι μιμούμενοι τους σούπερ πρόθυμους, άλλοι φοβούμενοι μη γίνετε δαχτυλοδεικτούμενοι από τους συναδέλφους σας στο σχολείο, άλλοι σκεφτόμενοι ότι θα σας πιέσουν έτσι κι αλλιώς οι γονείς των μαθητών, άλλοι θέλοντας να δείξουν βασιλικότεροι του βασιλέως, άλλοι ως μόνιμοι χειροκροτητές της εξουσίας και πάει λέγοντας. Ουδείς αναρωτήθηκε για το προφανές! Ουδείς σκέφτηκε να ρωτήσει τον διευθυντή του αν υπάρχει νομικό πλαίσιο, αν επιτρέπεται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ανηλίκων -το τονίζουμε- στην Ελλάδα, ποιο είναι το νομικό πλαίσιο υπό το οποίο θα εργαστεί ως τηλε-εκπαιδευτικός παρέχοντας τηλεμαθήματα σε ανήλικους – το τονίζουμε.

Ουδείς αναρωτήθηκε πώς προστατεύεται ο ίδιος ως εργαζόμενος σε συνθήκες τηλεργασίας έχοντας απέναντί του ανήλικους – το ξανατονίζουμε. Ουδείς προβληματίστηκε για ένα σωρό νομικά ζητήματα που τίθενται και τα οποία θα όφειλε να ρυθμίσει εκ των προτέρων νομοθετικά το υπουργείο Παιδείας προστατεύοντας τόσο τα παιδιά όσο και τους εκπαιδευτικούς ως ο εργοδότης τους.

Πρώτα πρώτα, το υπουργείο Παιδείας ανέθεσε κατ' αποκλειστικότητα (αλήθεια μέσω ποιας διαδικασίας;) σε μια ιδιωτική πολυεθνική εταιρεία με έδρα τις ΗΠΑ, που δραστηριοποιείται και στην Ελλάδα, στον τομέα της παροχής υπηρεσιών πληροφορικής και επικοινωνίας, τη διεξαγωγή της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στο δελτίο τύπου του υπουργείου διαβάζουμε ότι η εταιρεία αυτή παραχωρεί δωρεάν (για πόσο;) την ηλεκτρονική της πλατφόρμα Webex για το σκοπό αυτό.

Έτσι, λοιπόν, κάποια στιγμή οι εκπαιδευτικοί έλαβαν στην ηλεκτρονική τους διεύθυνση ένα e-mail από την εν λόγω εταιρεία που τους καλούσε να ενεργοποιήσουν έναν σύνδεσμο για να δημιουργήσουν έτσι την ηλεκτρονική τους τάξη.

Ευλόγως πολλοί συνάδελφοι αναρωτήθηκαν πού βρήκε η ιδιωτική αυτή εταιρεία την ηλεκτρονική τους διεύθυνση, για να μάθουν ότι το υπουργείο παραχώρησε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων των εκπαιδευτικών σε αυτή την εταιρεία αυτοβούλως, γιατί πολύ απλά είμαστε υπάλληλοί του! Άρα, του ανήκουμε ως περιουσιακό στοιχείο που χειρίζεται κατά το δοκούν! Πιο σαφές δεν θα μπορούσε να γίνει! Τη στιγμή που σε οποιοδήποτε site αγορών πρέπει να δώσεις εσύ την άδεια τσεκάροντας το σχετικό εικονίδιο, για να μπορεί αυτό το site να χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική σου διεύθυνση για μελλοντική επικοινωνία ή για την αποστολή διαφημιστικού και ενημερωτικού υλικού, το υπουργείο Παιδείας, χωρίς να ζητήσει και να λάβει την άδεια από κανένα μας, έδωσε σε μια ιδιωτική -το τονίζουμε- εταιρεία χιλιάδες ηλεκτρονικές διευθύνσεις που δεν γνωρίζουμε πώς ακριβώς θα αξιοποιηθούν στο μέλλον. Κατά τη γνώμη μας τίθεται μέγιστο ζήτημα, και νομικό και ηθικό!

Δεύτερον, η σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, δηλαδή η εκπαίδευση με συμμετοχή του εκπαιδευτικού και των μαθητών του σε πραγματικό χρόνο, γίνεται στο ηλεκτρονικό περιβάλλον της πλατφόρμας με χρήση μικροφώνων και καμερών. Πέρα από το γεγονός ότι πολλοί μαθητές αλλά και εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν τον ανάλογο εξοπλισμό, μιας και ουδέποτε υπήρξε ως προϋπόθεση η κατοχή τους για τη διδασκαλία, τίθενται ξεκάθαρα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, όπως είναι το πρόσωπο, ο λόγος και η φωνή τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των ίδιων των μαθητών, που πρέπει συνεχώς να υπενθυμίζουμε ότι είναι ανήλικοι. Οι μαθητές, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα και την ηλεκτρονική τάξη, δηλώνουν ότι συναινούν στη λήψη φωτογραφιών και στην ηχογράφηση. Πώς ακριβώς προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των ανήλικων μαθητών, τη στιγμή που υποχρεώνονται να εμφανίσουν το πρόσωπό τους στο ηλεκτρονικό περιβάλλον και το οποίο μπορεί να αποτυπωθεί σε στιγμιότυπο ή φωτογραφία; Πώς προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα, όταν υποστηρίζεται η βιντεοσκόπηση του ηλεκτρονικού μαθήματος και καταγράφονται τα πάντα;

Πώς είναι δυνατόν τη στιγμή που στο κανονικό σχολείο απαγορεύεται η χρήση κινητών και καμερών ακριβώς για να προστατευτούν τα προσωπικά δεδομένα των ανήλικων μαθητών κυρίως, αλλά και των εκπαιδευτικών, να επιβάλλεται αυτή τη στιγμή στους ανήλικους μαθητές να εμφανίσουν το πρόσωπό τους στο διαδίκτυο μέσω της κάμερας, να ηχογραφηθεί η φωνή τους, να ληφθεί φωτογραφικό στιγμιότυπο με τα πρόσωπά τους και να βιντεοσκοπηθούν; Πώς είναι δυνατόν να επιτρέπεται να εισχωρεί η κάμερα στον προσωπικό χώρο των ανήλικων μαθητών, αλλά και στον ευρύτερο χώρο της οικίας του κάθε μαθητή, αλλά και του εκπαιδευτικού; Τι γίνεται με την προστασία του οικογενειακού ασύλου, που μάλιστα προστατεύεται και από την ελληνική νομοθεσία και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων; Η αναγκαστική συναίνεση σε όλα αυτά των κηδεμόνων ή/και των μαθητών, αλλά και των εκπαιδευτικών, προκειμένου να συμμετάσχουν τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί στη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, που επαναλαμβάνουμε ότι δεν είναι νομοθετημένη, δεν απαλλάσσει την πολιτεία από την υποχρέωση να παράσχει εκπαίδευση με τρόπο που δεν θίγει ακριβώς τον πυρήνα της ιδιωτικότητας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των ανηλίκων, αλλά και των εκπαιδευτικών.

Τρίτο ζήτημα είναι η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία είτε του δημιουργού του, που μπορεί να είναι άλλος από τον εκπαιδευτικό που το χρησιμοποιεί, είτε του ίδιου του εκπαιδευτικού, αν είναι ο δημιουργός του εκπαιδευτικού υλικού.

Αλλά και το ίδιο το μάθημα ως πνευματικό έργο αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία των συμμετεχόντων του. Ο εκπαιδευτικός οπωσδήποτε είναι αυτός που έχει την ευθύνη του περιεχομένου της διδασκαλίας καθ' όλη τη διάρκειά της. Και φυσικά έχουν και οι μαθητές την

πνευματική ιδιοκτησία των εργασιών που κάνουν, των κειμένων που παράγουν, αλλά και των σκέψεων που καταθέτουν και εκφράζουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Σε ποιον όμως ανήκει πνευματικά το τηλεμάθημα ως τελικό αποτέλεσμα; Ποιος άλλος έχει πρόσβαση στο τηλεμάθημα μετά το πέρας του ή και κατά τη διάρκειά του; Μπορεί το τηλεμάθημα να βιντεοσκοπηθεί και να ελεγχθεί το περιεχόμενό του από κάποιον άλλο. Ποιος μπορεί να είναι αυτός; Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μελλοντικά σε μια αξιολόγηση του εκπαιδευτικού;

Το ίδιο ζήτημα περί προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων, με όλες τις προεκτάσεις που δώσαμε παραπάνω, τίθεται φυσικά και στην περίπτωση της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ποιος άλλος πλην του εκπαιδευτικού έχει πρόσβαση στην ιστοσελίδα του κάθε εκπαιδευτικού στο e-class ή στο e-me; Μπορεί να αξιολογηθεί και να λογοκριθεί το περιεχόμενο που αναρτάται και σε αυτές τις πλατφόρμες του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου στην περίπτωση της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης; Μπορεί αυτό να οδηγήσει σε αξιολόγηση και κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών ανάλογα με το τι υλικό έχουν αναρτήσει;

Η εμμονή του υπουργείου να αξιοποιηθούν αποκλειστικά τα εργαλεία που αυτό έχει δημιουργήσει, δηλαδή η πλατφόρμα Webex για τη σύγχρονη και οι ηλεκτρονικές τάξεις e-class και e-me για την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, παρά τις περί του αντιθέτου αρχικές διακηρύξεις περί χρήσης όποιου μέσου θεωρεί κατάλληλο ο κάθε εκπαιδευτικός, δείχνουν ακριβώς ότι ο στόχος είναι ο έλεγχος του περιεχομένου και της διαδικασίας και συνεπώς ο έλεγχος του εκπαιδευτικού, τόσο ως προς το αν πειθάρχησε και συμμετείχε στη ΜΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗ εξ αποστάσεως εκπαίδευση όσο και ως προς το τι ακριβώς έκανε. Σε κάθε περίπτωση, πάει περίπατο η παιδαγωγική ελευθερία που απολάμβανε ως τώρα ο εκπαιδευτικός μέσα στη φυσική τάξη. Παράλληλα, έφτασε στα αυτιά μας η πληροφορία ότι κάποιες διευθύνσεις ζητούν ακόμη και πρόγραμμα μαθημάτων που διεξάγεται μέσω Skype, για να συμπεριλάβουν αυτά τα μαθήματα στην καταγραφή ποσοστών! Κανείς δεν μπορεί να ξεφύγει! Το Πανοπτικό σε πλήρη δράση: Έλεγχος, πειθάρχηση, ποσοτικοποίηση, για να δείξει το υπουργείο ότι πέτυχε το εγχείρημα!

Τέταρτο ζήτημα, όχι τόσο νομικό αλλά περισσότερο παιδαγωγικό, είναι ο εξαναγκασμός των παιδιών σε μια μορφή εκπαίδευσης που προϋποθέτει την καθήλωσή τους επί ωρών μπροστά σε μια οθόνη, είτε αυτή είναι υπολογιστή/λάπτοπ είτε κινητού/τάμπλετ. Αλήθεια, πώς γίνεται ξαφνικά να απαιτεί το υπουργείο οι ανήλικοι μαθητές ακόμη και του δημοτικού να βρίσκονται 4 ώρες προσηλωμένοι στην ηλεκτρονική διδασκαλία και μάλιστα σε ωράριο 12-4, παραβιάζοντας το εργασιακό ωράριο των εκπαιδευτικών παρεμπιπτόντως, αφού προηγουμένως αυτοί οι μαθητές δημοτικού έχουν παρακολουθήσει και δύο ώρες εκπαιδευτικής τηλεόρασης από τις 10 το πρωί ως τις 12, δηλαδή συνολικά 6 ώρες ημερησίως μπροστά στην τηλεόραση, τον υπολογιστή/λάπτοπ/κινητό/τάμπλετ, μόνο για να παρακολουθήσουν μάθημα! Να προσθέσουμε και τις ώρες για να μελετήσουν το υλικό, να λύσουν ασκήσεις, να γράψουν εργασίες-κείμενα, να τις στείλουν στον εκπαιδευτικό κτλ.

Πόσες ώρες συνολικά μόνο για εκπαιδευτικούς λόγους επιβάλλει ουσιαστικά το υπουργείο να βρίσκονται τα παιδιά μπροστά στην οθόνη; Τι έχουν να πουν οι ειδικοί επιστήμονες για όλα αυτά; Πόσο ωφέλιμο τελικά είναι αυτό το σύστημα εκπαίδευσης για τα παιδιά; Ποιες οι συνέπειες αυτής της υπερέκθεσης στις οθόνες και την ακτινοβολία τους τόσο στο σώμα όσο και στην ψυχολογία και το νου του μαθητή; Είναι νομικά υπεύθυνο το υπουργείο για τυχόν αρνητικές επιδράσεις και φαινόμενα που θα παρατηρηθούν σε επόμενο ίσως χρόνο ως απόρροια της υπερβολικής χρήσης κινητών τηλεφώνων και υπολογιστών και μάλιστα σε συνθήκες εγκλεισμού των παιδιών, που από μόνες τους επιβαρύνουν την ψυχολογία των παιδιών και των εφήβων; Ποια επιστημονική προεργασία έγινε (αλήθεια, έγινε;) και άναψε το

πράσινο φως για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, χωρίς αυτή να έχει νομοθετηθεί, ας μην το ξεχνάμε!

Και βέβαια, ποια η επίπτωση στην ψυχολογία εκείνων των μαθητών που εκ των πραγμάτων αποκλείονται από την τηλεεκπαίδευση λόγω δυσμενών υλικών συνθηκών; Τι γίνεται με τη διόγκωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων; Τι γίνεται με τη σίτιση των μη προνομιούχων παιδιών που λάμβαναν δωρεάν σχολικά γεύματα όσο ήταν τα σχολεία ανοιχτά; Τι γίνεται με την επιβίωση των μαθητών που προέρχονται από οικογένειες που οι γονείς τους ήταν άνεργοι ή έμειναν άνεργοι λόγω κορονοϊού; Τι γίνεται με τα παιδιά που διαβιούν σε σπύτια χωρίς ρεύμα ή νερό; Γι' αυτά θα έπρεπε να μεριμνήσει το υπουργείο Παιδείας και οι υπηρεσίες του και όχι για κατ' όνομα εκπαίδευση σε συνθήκες εγκλεισμού, πανδημίας και απειλής κατά της ζωής.

Επιπρόσθετα, ποιος μεριμνά για την άμβλυση των καταπιεστικών συνθηκών εγκλεισμού σε τοξικά πολλές φορές οικογενειακά περιβάλλοντα, όπου ενδημούν φαινόμενα οικογενειακής βίας, που σύμφωνα με τους ειδικούς ψυχολόγους και ψυχιάτρους θα ενταθούν αυτή την περίοδο, αλλά και σε βάθος χρόνου, εξαιτίας του υποχρεωτικού εγκλεισμού; Αντί το υπουργείο και οι συμβουλευτικές του υπηρεσίες να ασχοληθούν με το μετριασμό του άγχους, της φοβίας, της ανασφάλειας, της ανίας και της αγωνίας που ο υπαρκτός κίνδυνος κατά της ζωής λόγω της πανδημίας δημιουργεί, αλλά και των κινδύνων που ο υποχρεωτικός εγκλεισμός εγκυμονεί για τα παιδιά ακόμη περισσότερο λόγω και τοξικού οικογενειακού περιβάλλοντος, έρχεται να δημιουργήσει μια πρόσθετη πηγή άγχους στους γονείς και τους μαθητές, που αγωνίζονται να συνδεθούν στις πλατφόρμες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και που νιώθουν υποχρεωμένοι να το κάνουν φοβούμενοι ότι τα παιδιά τους παίρνουν απουσίες, αν δεν συνδεθούν, γιατί κανείς δεν τους ενημέρωσε ότι δεν είναι υποχρεωτικό, αλλά και να αυξήσει τον όγκο των σχολικών υποχρεώσεων των μαθητών, ενώ τα σχολεία είναι κλειστά.

Εδώ πρέπει να γίνει λόγος και για τις ατελείωτες ώρες που αφιερώνουν οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να συνδεθούν στις πλατφόρμες και να ανεβάσουν υλικό σε ένα Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο που κατά κοινή ομολογία σέρνεται, με αποτέλεσμα να ξενυχτούν και να εργάζονται καθ' υπέρβαση κάθε έννοιας εργασιακού ωραρίου. Εργασιακά δικαιώματα, ωράριο, αργίες, πνευματικά δικαιώματα, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, έχουν πάει όλα περίπατο με ευθύνη του υπουργείου, που φυσικά θα νίψει τας χείρας του -το σλόγκαν της περιόδου- σε περίπτωση καταγγελίας ή μήνυσης από κάποιον κηδεμόνα, μιας και οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν οικειοθελώς και όχι υποχρεωτικά σε αυτό που δεν είναι νομοθετημένο. Άρα, έχουν ατομική ευθύνη για ό,τι συμβεί, όπως ακριβώς και όλοι οι κάτοικοι αυτής της χώρας, σύμφωνα με τη στρατηγική που ακολουθούν οι υπεύθυνοι για τη σωτηρία μας από τον κορονοϊό. Τι γίνεται όμως με την κρατική ευθύνη; Έχει ευθύνη το υπουργείο Παιδείας για τυχόν νομικές περιπέτειες στις οποίες θα μπουν οι εκπαιδευτικοί λόγω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης; Έχουμε την αίσθηση ότι, ακριβώς όπως το υπουργείο Υγείας στέλνει τους γιατρούς στην πρώτη γραμμή της μάχης απροστάτευτους, έτσι και το υπουργείο Παιδείας στέλνει τους εκπαιδευτικούς στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, χωρίς να τους προστατεύει. Ούτε αυτούς ούτε φυσικά τα παιδιά και τους γονείς τους.

Είναι όμως θλιβερό για έναν κλάδο με ιστορία αγώνων στην Ελλάδα να μην τολμά να υψώσει τη φωνή του για τα αυτονόητα. Είναι θλιβερό ότι οι συνδικαλιστικές ηγεσίες των εκπαιδευτικών δεν έχουν βάλει επί τάπητος το προφανές, που προσπαθήσαμε να αναπτύξουμε σ' αυτό το κείμενο.

Προκαλεί δυσάρεστη έκπληξη το οξύμωρο, εκπαιδευτικοί που όταν τους καλούμε να αντιδράσουν σε ψηφισμένα αντεκπαιδευτικά μέτρα μας απαντάνε συνήθως «ναι, έχετε δίκιο,

αλλά είναι νόμος και πρέπει ως δημόσιοι υπάλληλοι να υπακούσουμε», αυτή τη στιγμή να μη θέτουν το αυτονόητο ερώτημα: «Ποιος νόμος επιτρέπει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ανηλίκων στην Ελλάδα; Τι ορίζει αυτός ο νόμος; Πώς είναι δυνατόν να κάνουμε κάτι από τη στιγμή που δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο; Ποιος μας καλύπτει;».

Και επιπλέον, η βιασύνη και η προχειρότητα του υπουργείου Παιδείας θα έπρεπε να μας υποψιάσει για το ζοφερό μέλλον που ετοιμάζουν στην εκπαίδευση, ειδικά όταν η υπουργός και η υφυπουργός δηλώνουν ότι η τωρινή εξ αποστάσεως εκπαίδευση αφήνει παρακαταθήκη για το μέλλον και ότι ήρθε για να μείνει. Το υπουργείο δοκιμάζει την υποτακτικότητα των εκπαιδευτικών μέσα σε συνθήκες πανδημίας και, ενώ καμώνεται πως πασχίζει για την κανονικότητα, αποσκοπεί στην απορρύθμιση της εκπαίδευσης και των εργασιακών σχέσεων. Πώς διαφαίνεται το μέλλον της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών, όταν το υπουργείο παλεύει να δημιουργήσει την ψευδή εικόνα της επιτυχίας της τηλεεκπαίδευσης και της κοινωνικής συναίνεσης υπέρ αυτής; Γιατί να κάνει λοιπόν μόνιμους διορισμούς και προσλήψεις αναπληρωτών, όταν μπορεί να τους αντικαταστήσει με τηλε-εκπαιδευτικούς και τηλεμαθήματα; Γιατί να στείλει εκπαιδευτικούς στα απομακρυσμένα χωριά και νησιά, όταν μπορεί με τηλεεκπαίδευση ή και πακέτα τηλεμαθημάτων να κάνει πως λύνει το πρόβλημα; Άλλωστε ο ΣΕΒ και η ΕΕ προωθούν την τηλεργασία. Ουδέν λοιπόν μονιμότερον του προσωρινού...

Οι πρωτόγνωρες συνθήκες που βιώνουμε μας φέρνουν όλους ενώπιον των ευθυνών μας για την προστασία των εργασιακών μας δικαιωμάτων και των μορφωτικών δικαιωμάτων των παιδιών. Αυτά τα δύο πάνε χέρι χέρι. Το υπουργείο Παιδείας, που έχει στην ηγεσία του μια νομικό, οφείλει να λειτουργήσει σύννομα και συνταγματικά. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να καταγγείλουν την παρανομία του υπουργείου και να μην είναι πειθήνια εκτελεστικά όργανα των μη σύννομων και αντισυνταγματικών εγχειρημάτων του υπουργείου. Για να προστατέψουν τους εαυτούς τους, αλλά πρωτίστως τους μαθητές και τους γονείς τους και την εκπαίδευση.

Οι εκπαιδευτικοί πρώτοι από όλους γνωρίζουν πώς να έρθουν σε επικοινωνία με τους μαθητές και τους κηδεμόνες τους αυτή την περίοδο. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν πώς να δείξουν αλληλεγγύη και ενδιαφέρον γι' αυτούς έμπρακτα. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν ότι οι μαθητές και οι γονείς τους έχουν ανάγκη την ανθρώπινη επικοινωνία αυτή τη στιγμή. Και το γνωρίζουν αυτό ως άνθρωποι. Όχι ως δημόσιοι υπάλληλοι. Και αυτό πράττουν πέρα και έξω από τις ιλουστρασιόν, κενές περιεχομένου πρακτικές του υπουργείου.

Ελένη Καμπακάκη, ΠΕ02 Ε ΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης

Έφη Ψωίνου, ΠΕ78 – ΠΕ01 ΓΓ της ΕΛΜΕ Καλλιθέας –Νέας Σμύρνης -Μοσχάτου